

Overbevisning, at de gavner deres Land bedst ved at afruste det. Jeg vilde anse det for en Ulykke for Landet, om dette Forslag blev gennemført, og jeg anser det for en Skam for Landet, at det er fremsat, og jeg vil bekæmpe det med alle lovlige Midler. Men jeg sigter ikke vore Modstandere for at have fremsat dette Forslag letsindigt eller for at bringe Landet i Ulykke eller bringe Skam over det — de vil formodentlig hævde, at de gør deres Land Ære ved at fremsætte det. Jeg forekaster ikke Regeringen Mangel paa god Villie, men jeg bebrejder den, at den kaster Landet ud i et Spil, hvis Farlighed den aabenbart ikke forstaaer.

En Mand indtager dog i denne Henseende en Undtagelsesstilling. Der er i denne Regering en Mand, som forstaaer Spillet, som maa forstaa det, som maa se dets Farlighed fuldt ud. Denne Mand vil for Historiens Domstol komme til at staa som den, der i første Række er ansvarlig for dette Forslag. Trods al Disciplin burde den højtærede Udenrigsminister have sagt til Statsministeren og Forsvarsministeren: Dette kan en Stat som Danmark ikke gøre. Han burde have sagt: Enten bliver dette Forslag i Skuffen, eller ogsaa gaar jeg.

Medens jeg saaledes ikke underkender Regeringens dybereliggende Motiver for Forslaget, maa jeg i dets Fremsettelse netop nu se en Handling, der væsentlig er bestemt af taktiske Grunde. Udsigterne for dets Gennemførelse er jo saare ringe. Naar man alligevel har fremsat det, mener jeg, at det, som jeg sagde, er sket af taktiske Grunde. I Regeringens Programtale fremhæves dette Forslag jo ikke særligt, men ret hurtigt opstod Ønsket om at snakke om noget andet end Valutaen. Nu har Verdenshistorien mange Eksempler fra gamle Dage paa Regeringer, der for at aflede Opmærksomheden fra indre Forhold erklærede Krig. Denne Regering har Æren af at have fundet paa noget nyt: man har erklæret Fred. Men der er jo desværre den beklagelige Forskel, at medens man, naar man erklærer Krig, aldrig vil savne nogen at slaas med, er det jo ingeniunde saaledes, naar man erklærer Fred, at man derved er sikker paa at naa sin Hensigt. Thi et gammelt Ord siger: Ingen har Fred længere, end hans Nabo vil.

Blandt Forslagets officielle Motiver finder vi ikke økonomiske Grunde som afgørende. Ministeren har ved mange offentlige Møder udtalt, at hvis Forsvarsordningen bød nogen Sikkerhed, havde vi Raad til at ofre 60 Mill. Kr. om Aaret. I sin Forelæggelsestale sagde han, at han

mener ikke, vi har Raad til at ofre disse Penge. Ministerens Udtalelser synes saaledes mere stemningsbevægede og mindre indbyrdes overensstemmende, end ønskeligt er for en Mand paa en saa fremragende Plads.

Om den nuværende Ordning Bekostning og den ventede Besparelse er der ikke Grund til at sige mange Ord. Jeg skal dog erindre om, at Finansministeren under Finanslovbehandlingen har erkendt, at Renteberegningen ikke hvilede paa et sobert Grundlag, og dermed er det jo givet, at hele den Opstilling af de militære Udgifter, som man har foretaget, ikke hviler paa et sobert Grundlag.

Ministeren, som har fremsat Forslaget, har bebudet, at hvis Forslaget ikke blev gennemført, vilde han mellem Finanslovens anden og tredje Behandling fremkomme med Forslag om betydelige Besparelser. Jeg har ved Finanslovbehandlingen spurgt, hvad Meningen er, uden at faa Svar. Jeg gentager Spørgsmaalet her: Vil man forsøge at lovgive paa Finansloven, eller vil man, som Venstres ærede Ordfører sagde, indskrænke sig til at forsøge at sabotere Ordningen af 1922?

Ministerens Standpunkt er altsaa ikke det, at vi ikke har Raad til at holde et Forsvar, men det, at det er til ingen Nytte. For at vurdere dette Standpunkt rigtigt maa man først klare sig: Hvorledes er det Samfund, hvori vi lever? Man henviser saa ofte til, at i det borgerlige Samfund gaar ingen bevæbnet omkring; Adels befæstede Borge er forsvundet, Retten er sat i Høj-sædet, og man siger, at saaledes vil Udviklingen ogsaa blive Folkene imellem. Ja, maaske, men der er jo saare langt frem. Et ordnet Retssamfund forudsætter i første Række tre Ting: faste Retsnormer, upartiske Domstole og en retshaandhævende Myn-dighed. De faste Retsnormer: Love, Ved-tægter og Sædvaner findes jo kun i forholds-vis ringe Grad i Folkenes Samfund. De upartiske Domstole vil blive saare vanske-lige at skaffe i disse Forhold, ikke hvor det drejer sig om en eller anden mindre Kon-fikt mellem smaa Stater, men hvor det drejer sig om de store Interessekonflikter, Konflikter af den Art, som fører til Verdens-krig; og selv om nu saadanne Domstole kunde skaffes, saa vilde i hvert Fald deres Opgave frembyde kolossale Vanskeligheder. I den Betænkning af 1920, der ledsagede den radikale Regerings Forslag om, at Danmark skulde indtræde i Folkenes For-bund, hedder det om dette Spørgsmaal: „Dertil kommer, at det i mange Tilfælde